

Рибак Олена Миколаївна,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,

Мельничук Ольга Петрівна.

Національний авіаційний університет

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Анотація. Авторами розглянуто та доповнено складові фінансової безпеки банків. Запропоновано заходи з підвищення рівня їх фінансової безпеки з урахуванням сучасного стану та розвитку фінансової системи країни.

Ключові слова: безпека банку, фінансова безпека банківської системи, внутрішні та зовнішні загрози.

Банківсько орієнтована модель, що характерна для більшості європейських держав, генерує особливі вимоги до рівня безпеки саме банківського сектору та окремих депозитних корпорацій. Динамічність фінансового сектору, зумовлена постійними не прогнозованими, деструктивними факторами, витоками інформації та різноманітними внутрішніми і зовнішніми загрозами посилює проблему та робить необхідним її актуалізацію.

Вивчаючи роботи попередніх дослідників, варто розширити перелік складових фінансової безпеки банку, так до традиційних складових: ступеню захищеності інтересів акціонерів банку; рівня достатності банківського капіталу; стійкості фінансового стану банку; рівня платоспроможності та ліквідності банку; ефективності фінансової діяльності; рівня контролю за зовнішніми і внутрішніми ризиками [1-3]. На наш погляд, необхідно додати: захищеність інформаційних систем та каналів збору і обробки інформації, підтримку конфіденційності, формування позитивного ділового іміджу та репутації банку.

Питання підвищення рівня фінансової безпеки традиційно пов'язують з мінімізацією чи ліквідацією загроз. Під загрозами безпеці банку розуміються потенційно можливі або реальні дії зловмисників чи конкурентів, здатних завдати банку матеріальної або моральної шкоди, що виявляються як сукупність факторів і умов, які створюють небезпеку для нормального функціонування банку відповідно до його завдань і інтересів [4]. До зовнішніх загроз належать ті, які є результатом впливу зовнішнього середовища на діяльність банку, а внутрішні або є частиною внутрішнього середовища банку, або безпосередньо генеруються ним [5].

При мінімізації та ліквідації зовнішніх та внутрішніх загроз варто рекомендувати: підвищення інтенсивності впливу регулятора на банківську систему при дотриманні принципів вільного ринку та акценті на непрямі методи впливу; стимулювання банківського сектору до подальшої капіталізації шляхом запровадження пільг у випадку нагромадження власного капіталу банків за рахунок прибутку; наближення функціонування вітчизняних банків до міжнародних

стандартів, а також використання перевірених світовою практикою підходів щодо банківського регулювання і нагляду; продовження процесу уніфікації основних показників банківської діяльності та методики їх обчислення з міжнародними стандартами; доповнення переліку та підвищення вимоги до публікації інформації щодо фінансового стану власників і структури управління банків; підвищення ефективності діяльності та фінансової стійкості банків за допомогою поліпшення якості корпоративного управління; посилення законодавчого захисту прав кредиторів шляхом внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність»; застосування нових методів і технологій обробки та аналізу інформації для оцінки та забезпечення фінансової безпеки окремого банку, систематичне використання новітніх методів та методик експрес – оцінки фінансової безпеки банку; підтримання належного рівня фінансового контролю як за фінансовими ресурсами та здійсненими операціями, так і за діями самого персоналу банку, активізація систем внутрішнього аудиту.

В результаті проведеної роботи можна дійти висновку, що фінансова безпека кожного окремого банку характеризується його здатністю вистояти перед можливими внутрішніми та зовнішніми загрозами та умінням їх мінімізувати. Задля забезпечення високого рівня фінансової безпеки банків та банківської системи країни необхідно надавати перевагу комплексним регулюючим і превентивним діям на рівні держави, Національного банку України та комерційного банку; вживати системні заходи, які будуть спрямовані на послаблення дії низки загроз, при таких заходах грошово – кредитної та інвестиційної політик, що дозволять забезпечувати стабільність національної грошової одиниці, активність роботи фінансових ринку, сприятливий інноваційно – інвестиційний клімат та імідж держави в цілому та фінансового сектору зокрема.

Використані джерела:

1. Шевців Л. Ю., Сенишин Б. Б. Шляхи підвищення фінансової безпеки банків України в умовах глобалізаційних процесів. *Бізнес Інформ*. 2020. №9. С. 254–262. URI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-9-254-262> (дата звернення 07.10.2021)
2. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2008. 486 с.
3. Жарій Я.В., Дубина М.В. Експрес – діагностика рівня фінансової безпеки комерційного банку *Вісник чернігівського державного технічного університету. Фінансові ресурси: проблеми формування та використання*. № 4 (62), 2012. С. 259-268.
4. Борець А. М. Економічна сутність та підходи до визначення поняття "Фінансова безпека банку". *Управління розвитком*. - 2014. №2. С. 151-154. URI: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6292> (дата звернення 01.10.2021)
5. Пасічник І.В. Курочкін С.А. Фінансова безпека банківської системи України в умовах сьогодення. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». 2019. №37. С. 631-637. URI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct37-91> (дата звернення 06.10.2021)